

[Ivar Nørgaard]

om, hvilke budget- og bevillingsreformer der bør gennemføres.

Læsningen af budgetreformudvalgets rapport efterlader én med det bestemte indtryk, at der kan og bør opnås forbedringer og effektivisering af administrationen, navnlig ved smidiggørelse af stillingskontrollen. Dette er da også et af de væsentligste forslag, finansministeren fremsætter i sin redegørelse. Hvor langt demonteringen af stillingskontrollen bør foretages, må bero på en nøjere afvejning af hensynet til smidiggørelsen af administrationen på den ene side og folketingets og finansudvalgets kontrolmuligheder på den anden side.

Socialdemokratiet er rede til at medvirke til en væsentlig forenkling på dette område, navnlig i forbindelse med afslutningen af overgangen til EDB. Vi er også parat til at medvirke til en styrket rammestyring og decentralisering af budgetlægningen. Dette kan som foreslået ske ved en tidlig fastsættelse af totalrammer for hvert ministerområde, der skal omfatte såvel lovbundne som bevillingsstyrede udgifter og indtægter samt fornyede reserver til nye initiativer.

Men før vi kan foretage en nærmere vurdering, er det nødvendigt med flere oplysninger om, hvordan systemet skal anvendes i praksis. Totalbudgetrammer kan, som det rigtigt fremhæves af finansministeren i redegørelsen, være til hjælp for finansudvalget ved at give det en tidlig orientering om regeringens planer, men de kan også dække over ønsket om en skærpet nedskæringspolitik.

Det er i det hele taget et gennemgående træk i ministerens redegørelse, at de forskellige reformforslag omtales meget summarisk, i visse tilfælde nærmest i overskriftsform. Derfor er det nødvendigt med en mere detaljeret gennemgang i finansudvalget og andre relevante folketingsudvalg.

Særlig interesse knytter der sig til regeringens planer om at indføre omkostningsdækkende betalinger mellem offentlige institutioner og til planerne om at indføre nettobudgettering til afløsning af det bruttobudgetteringsprincip, der altovervejende eksisterer i det nuværende bevillingssystem.

Det nye system skal navnlig finde anvendelse inden for statsvirksomhederne og andre statsinstitutioner, hvis hovedaktivitet indebærer salg af ydelser. Også her er vi stærkt interesserede i mere detaljerede oplysninger,

idet det helt beror på den praktiske udformning af metoderne, om de fører til større smidighed og effektivitet eller til en indskrænkning af den offentlige service. Bl.a. er det vigtigt at vide, hvor stor de enkelte statsvirksomheders årlige reserve – eller, som man i budgetsproget kalder den, buffer – skal være, og hvilken bevillingsprocedure der skal anvendes, hvis denne reserve eller buffer overskrides. Ministeren kan måske allerede i dag orientere offentligheden om regeringens hensigter på dette område.

Ministeren foreslår i sin redegørelse nye regler for indtægtsdækket virksomhed, således at institutioner, der som biaktivitet har et forretningsområde, får mulighed for fuld omkostningsdækning og personaleforbrug uden for den statslige rammestyring; men ministeren siger samtidig, at der vil blive fastlagt nærmere regler for prisfastsættelsen af de ydelser, det drejer sig om, for at undgå konkurrenceforvridning over for private virksomheder. Vi er meget interesserede i, hvilke nærmere regler det drejer sig om, idet alt for firkantede regler om dækningsbidrag til fællesomkostningerne meget let kan komme til at hæmme den offentlige virksomheds konkurrenceevne.

I de akter, som finansministeren har fremsendt til finansudvalget, nævnes der som et forslag, at man oven i lønudgifterne mindst skal lægge 100 pct. til dækning af fællesomkostningerne og højst skal lægge 200 pct., når det drejer sig om virksomheder, der skal konkurrere med private. Jeg har svært ved at se, at et så firkantet system med så håndfaste bunde og lofter kan give mulighed for effektiv konkurrence med private virksomheder. Jeg kunne levende forestille mig, at der fandtes offentlig aktivitet, som næsten fuldt ud var rent personlig serviceydelse og altså ikke var forbundet med noget eller med meget lidt kapitalapparat. Der kan jeg ikke se, at det ville være rimeligt, at der oven i lønudgifterne som bund skal lægges 100 pct., før man kan konkurrere med et privat foretagende. Hvis det derimod drejer sig om en ydelse, der kræver et kæmpe stort kapitalapparat i det offentlige, kan jeg på den anden side heller ikke se, at det altid kan være nok kun at lægge 200 pct. til. Men jeg går ud fra, at det er noget, vi kan få drøftet nærmere med finansministeren. Det er måske noget, finans-